

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Vita Et Virtutibus R. P. Bernardi Colnagi E Societate
Jesv Libri Dvo**

Paullin, Johannes

[Monachii], 1662

Cap. XII. Fortitudo & infracta in duris patientia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44152

CAPUT XII.

Fortitudo, & infracta in duris patientia.

§. I.

Stipabant hanc Bernardi justiciam fidæ
 sperperuæque comites, illinc Fortitudo,
 istinc Temperantia. Neque enim diu
 justus esse potest, qui sibi fræna laxans à
 cupiditate præceps abripitur, vel inter ad-
 versa mollis quovis flatu per inanem me-
 tum sternitur.

De Temperantia quidem suus erit in-
 frà dicendi locus: nunc de Fortitudine Ber-
 nardi illud verè affirmaverim, quod S. Am-
 brosius, *non mediocris animi fuisse virtutem,* Lib. 1. de Offic.
*que inexpiabili prælio adversus omnia vi-
 tia decertabat, invicta ad labores, fortis ad
 pericula, rigidior adversus voluptates. O-
 portet sanè heroicam omnino & Christiano
 dignam Athleta fuisse, quam non terrebant
 adversa, non pericula, non tormenta, non
 ipsa denique mors, quæ prohibere non po-
 tuit, quin Bernardus esset æquè magnani-
 mus in aggrediendo ardua, & periculosa; ac
 invictus in sustinendo dura, & atrociora. Quid
 verò*

verò timeret, quem supra omnem fortuna
aleam, merùmque DEI timor & amor eve-
xit? quémque nec efferata dæmonum ra-
bies perculit, quin multoties contra infero-
rum acies in arenam descenderet, egregius
quidem pugil, multarùmque palmarum, quas
Orco extorsit, non tamen sine sanguine &
sudore.

*A demoni-
bus contu-
meliosè ex-
cipitur. &
contemnit.*

*Atrociter
vapulat,
& perfert.*

Sæpe enim dictis improbis & contu-
meliosis à dæmone, per infessos verba eru-
ctante, pessimè exceptus: nonnunquam ab
integra damnatorum spirituum turba, lecto
everso terræ allisus, & crudelem in modum
habitus; sæpe verberibus adeò malè mul-
ctatus est, ut plagarum reliquiæ, livor &
vulnera in vultu hærent; è prælio tamen
nunquam non victor discessit.

§. II.

Catanæ querebatur stygius hostis, cum
sibi permolestum esse, & leonino rugitu,
antrequam ex energumena ad sacra lipsana
S. Agathæ adjuratus, sic Bernardo imperan-
te, discederet, exclamavit, Bernardone (ita-
per contemptum appellabat dæmon) mi-
nimum quantum mihi gravis es: & cum di-
cto in fugam se dedit, Jam verò, ut dicitur

tem è suggesto præpediret, modò molossi *Molossi spe-*
 speciem mentitus, horrendis laratibus, mo- *cie & la-*
 dò infanis vocibus ex humano corpore im- *tratu con-*
 pacienter sublatis toram concionem inquie- *cione tur-*
 ravit; at vel invirus tacuit, ubi à Patre pro- *bata silen-*
 imperio in Dei nomine jussus est silere; ut *tium Cer-*
 verò etiam imprudens manifestaret, quâ po- *bero impe-*
 testare obmutuisset, solutâ concione rursum *rat.*
 in pristinos clamores subitò prorupit.

§. III.

Fuit etiam, cùm subitò ex plurium Ab- *E conspectu*
 barum conspectu abreprus, nemine adver- *aliorum*
 tute non comparuit, at paullo pòst, quòd *abripitur,*
 indignis modis à dæmone vapulâsser, facie *& malè*
 livida, sordida veste, membris debilitatis, *multatus*
 velut humi volutatus baculisque contusus, *redit.*
 redijt.

At, sive contumelijs, sive plagis, infè- *Orco tamen*
 sus esset, tam parùm hosce insultus formi- *insultat.*
 davit Bernardus, ut hosti etiam contrà in-
 saltaret. Cùm enim in Energumeno con-
 tringeret Stygium lavernionem; illéque
 minacibus verbis: ego te, Bernardone, in ru-
 borem dabo, exclamâsser, confestim Pater:
 ego, inquit, in Dei nomine hoc ut facias
 accipio. At dæmon: Ohe! Bernardinus *Modestiam*
 celo insistit; Dixit, & se devictum fassus ex- *suâ demo-*
 sisset. *nem fugat.*

S

§. IV.

§. IV.

*Fustuariū
ex animi
sentia
à Dæmone
accipit.*

Aliàs quoque urgebat consuetis Ec-
clesiæ carminibus in oblesso dæmonem, eo
hebdomadæ die, qui patientis in Cruce Ser-
uatoris mortis sacer est, cum in memoriam
Passionis Dominicæ ea nocte fustuarium
à diabolo subire cupidus, dæmoni manda-
missum ut faciat hominem, & concubiã no-
cte ad suum migraret cubiculum. Itaque fu-
turi certus socium monet, ne quid timeat,
si per eam noctem aliquid turbetur domi,
aut in sequenti manè probè contusus ipse
compareat. Enimvero non vana fuisse vel
imperia, vel vaticinia eventus docuit, quan-
do Bernardus voti compos abundè factus,
& pro Christo crudeliter pulsatus, appere-
lucè, cadaveris in morem porrectus humi ja-
cuit, ac semianimis, corpore fracto, oculis
livido colore suffusis, totòque vultu tume-
factus necesse habuit in domestico sacrario
litare, quòd in publicum prodire non lice-
ret. Interrogatus dein, unde hæc sibi even-
nissent: in malum, inquit, scopulum impe-
gi: & cum dicto posthabitis, quæ ad manum
esse poterant medicamentis, lustrali se aqua
leniter tinxit, & momento citius malum o-
mine absterfit,

*Livorem
vultus a-
qua lustra-
li sanat.*

Nec

Neapoli quoque Tartarea phalanx *Integrans*
 Bernardum adorta nihilo clementius habuit. *cohortem*
 Irruperat velut armatorum exercitus in cu- *Demonum*
 bile magno fragore & armorum strepitu *unus susti-*
 stragem editurus in eo, à quo ereptis tot *net.*
 mortalium millibus tam luculentas accipe-
 ret clades. Unde qui fremitu ac tumultu
 acciti concurrerant, invenère Patrem gravi-
 ter anhelantem, anxium & sudore lacrimis-
 que madidum, cetera illaesum; aiebat ramen
 ipse, sentire se, inmanibus velut urforum
 leonumque moribus lacerari.

§. V.

Premebat fortè Bernardus in obfesso
 daemone, ut excederet: tergiversanti po-
 restatem fecit, ut sequenti nocte ad suum ve-
 niret cubiculum. At ille, minimè herclè id
 volo. Excedam quidem; sed ire nolo, ubi
 torquear: scio enim probe, quid in cubicu-
 lo tuo actites: nulla potest Bernardo & Sa-
 thanæ pax esse diuturna. ita dixit & Energu-
 menum deseruit. In festis lemuribus tene-
 batur domus Franciscæ Marchesanæ, atque
 in dies magis magisque tumultuantium
 crescebat daemionum furor, & importuna
 iniquies. Rogatus ab inquilinis Bernardus
 pedes intravit, simulque minas intentans in-
 fernis

fernis monstris, ea procùl inde facessere
iussit: nec ex eo tempore quidquam deïn-
ceps amplius diurni vel nocturni tumultus
auditum est.

Caranæ templum nostrum ingressa e-
rat mulier malo infessa genio: quò cum
Bernardus preces fusurus casu venisset, pe-
dem referre laborabat energumena: quò
per vim à circumstantibus derentâ, & pro-
piùs ad Patrem deducta, cœpit Strygius ho-
stis horrendo ululatu omnia complere: mox
ramen adspectantibus cunctis hospitio ex-
celsit.

§. VI.

In monasterio Siciliae, quod Conversa-
rum vulgò dicimus, domesticis occupatam
exercitijs tirunculam, Paulam appellabant,
inferus Tyrannus alapâ repentè tam crude-
liter in genas percusserat, ut per os sanguis
copiosè efflueret, simulque in corpus ma-
lus hospes invaserat. Ut verò dæmonia-
cam esse liquidò constaret, linguam exere-
bat nigerrimam, contumeliosas in Deum,
Sanctos, & divina mysteria voces eructa-
bat. Eam ob rem Bernardus, ut opem ferret,
rogatus, antè paræneticam ad Moniales o-
rationem habiturus, gravissimis verbis Dæ-
monem castigavit. *Quæ tua, sceleste, hæc*

audacia? inquit, ut ad consecratas Deo feminas huc irrumperere non verearis. Fortè tibi huc velut in novum Paradisum denuo intrare placuit? sed brevi turpius inde expelleris. Tum exorsus sermonem super illis Pfaltæ verbis. Memoriam fecit mirabilium suorum: eum ad finem usque pertexuit, tanto ardore, ut liquefactis audientium animis ubertim lacrimæ profluerent. Inter hæc Energumena totis artibus contremiscens fugam moliebat; sed injectis re-tenta manibus, & præstolari finem coacta, mox quoque præcibus Bernardi Spiritus arer exire compulsus est: in cuius rei signum is clavem ferream, eamque bene magnam ex Energumenæ Zona pendulam diffregit.

§. VII.

Fortè Mazzarâ Panormum jumento *Ab equo* vectus redibat, & divinum ex more pensum *furiis infe-* per soluturus matutinis dabat precibus ope- *ris agitato* ram. Cum ecce tibi! mulus antè semper *excussus* mansuetissimus, inferorum furijs agitari, ja- *per invia* stare calces, exilire, in altum erigi, & im- *rapitur.* pacienter eò usque ferocire, donec excusso vectore, ruptisque habenis per avia & invia Patrem adhuc ephippij loris implicitum, per

S 3

per saxa stirpésque longo fatís spatio supi-
num pendulúmque rapraret. Cantabat in-
terea Bernardus læta voce cum tribus pue-
ris, *Benedicite omnia opera Domini Domino.*

*S. Antonii
ope illasus
& cantans*

Socius verò jam eliso attritòque capite ce-
rebrum omne effluxisse ratus, postquam
bestia cursum stitit, invenit Patrem lærum
ac incolumem: qui humo se erigens, id di-
scriminis ope Divi Antonij Patavini evasis-
se gratus affirmavit. Tutò itaque risit infe-
ros, qui talem habuit commilitonem,

§. VIII.

*Vita peri-
culum in-
trepidus
aggreditur*

Illud quoque masculum Bernardi ani-
mum exaggerat, quòd apertum capitis di-
scrimen Dei causà adire non est veritus.
Rugiebat fortè instar leonum infestus qui-
dam Italiae populus contra religiosos de So-
cietate JESU homines, nil tale meritos, &
jam ultima omnia impendèrè innocenti-
bus credebantur. Cùm jubetur illuc advo-
lare Bernardus, & pro concione dicere. Ob-
temperavit ille, ut primùm licuit, suggestum
conscendit, motòsque animorum fluctus sic
composuit, ut cives jam ex leonibus agni,
ferociam omnem expectoraverint, cum ijs,
quos pessimè perditum ibant, in gratiam
redierint, hujusque pacis ac tranquillitatis

au-

uctorem Bernardum inauditâ honoris amo-
risque significatione persecuti fuerint; quan-
do scilicet abeuntem per aliquot leucas
comitati, hi frænum equi, illi stapedes te-
nuère: illi denique vestes Concionatoris
summâ veneratione deosculati, pro re benè
gestâ immortales egère gratias.

§. IX.

Quàm generosè mortem contemneret,
aliàs quoque in manifesto vitæ periculo sa-
tis ostendit.

Vehebatur fortè cum pluribus nostræ ^{propè nau-}
familix viris, & nobilium corona per mare ^{fragus, sed}
felici navigatione; cùm nihil tale veritos, ^{impau-}
atrox obruit aëris intemperies, ventorum ^{aus, mare}
rabies, maris tumor, & jactatio tam inso- ^{signo cru-}
lens, ut & nauræ, & vectores, qui ætatem in- ^{cis mitigat}
ter fluctus contriverant, nunquam in tanto
discrimine se deprehensos meminerint. Ad
hæc comparuit, nescio quis piscium, con-
suetus & minimè fallax naufragiorum in-
dex. Quare omnes spe salutis deposita, et-
iam vestes, ne impedimento essent natan-
tibus, jam abjecerant. Solus Bernardus, in
communi omnium consternatione nihil ad-
modum commotus, ingenti fiducia in bo-
nitate Numinis, velut anchorâ, in cælo fixâ,
S 4 signo

figno crucis formato bene precatus, iram maris fluctus compescuit, ventorum certamina; diremit, ominosum piscem in fugam dedit, & optatam serenitatem præter spem sua prece quam citissimè reduxit.

§. X.

Hæc atque id genus alia fortem Bernardi animum satis docent, nihil trepidantem; quia Deo inconcussa fide & fiducia innixum. Quæ sequuntur, mirè patientem ostendent; quia unius Crucifixi amore & exemplo non nisi cruce suspirantem, cupidèque amplexantem: quod summa illi voluptas esset, pati.

Bernardo Majorem vitæ partem Bernardo in-
munquam patientiæ palæstra fluxisse, si dicam; nihil
deest copio- supra verum, dixero. Acutissimi lateris do-
sa patien- lores, prodigiosi pectoris cruciatus, flagra,
tia seges. murices, & id genus alia spontaneæ crudelitatis in se ipsum instrumenta; jejuniæ, vigiliæ, cibi insipidi, & perpetuum sui perdomandi studium semper illum, velut agmine facto, non adoriebantur tantum, sed diris, etiam modis obsessum tenebant. Ad
Morbi fre- hæc jam linguæ, jam pedum & brachiorum
quentes & usu erepto heroicam boni Patris patientiam
diuturni. sive apoplexia, sive paralyfis aliique morbi
gra.

graves & adversi casus strenuè exercebant; labefactare tamen tolerantiam, aut sternere nunquam poterant. Sæpius tam longa quam permolesta invalerudo lecto tenuit affixum, & attrita languentis corpusculi membra presit acerrimè; aliud verò non expressit, quàm ut divinas etiam æger cantaret laudes, & semper sibi similis vultum mira facilitate ad perpetuam serenitatem componeret: nimirum sanctissimis DEI decretis toto animo acquiescebat, in Christi schola edoctus, nimis esse delicatum amatorem, qui amati causâ grandia quæq; ferre non amet.

§. XI.

Exultabat in corporis hospicio exul animus, & quò magis illud agebat rimas, ruinæ vicinum, hoc gestiebat iste magis eluctari de carcere ad tantopere suspiratam cali patriam. Quam quia nullo æquari precio non ignorabat, dura & acerba ejus consequendæ gratia pati, etiam in lucro ponebat. Quidquid verò ferendum doloris esset, pro nihilo habuit, præ eo quod Servator nostrâ causâ tulit. Unde ægro- tatio ipsi pro vindemia, & dolores pro m- sto erant; vñ autem Vulnera Christi. Sed audiamus ipsum hac de re loquentem in-

Ex quibus ipse gaudiorum sibi materiam constat.

Perpessiones vindemiam putat.

epistola, quam 15. Octobris anno 1610. ad
amicum Latinis verbis dedit in hunc modum
*Exprimo uvas Domini mei IESV Christi ex
torculari Crucis Domini mei, qui vitis &
uva est & easdem uvas expressas adhibeo
mihi, & mergor in illis bis quotidie, & incalisco
charitate illius, & exsicco humorem paralyticum
carnis meae, per debitam, sed parvam, & mini-
mam mortificationem meam, cum spe salutis
corporalis & spiritualis ex Domino meo IESV,
intercessione B. V. & sancti Antonij Patavini,
& sancti Francisci de Paula & c. Neque ali-
liter fecit, ac scripsit.*

§. XII.

*Fractio cruris,
lesioque
brachio
immanes
cruciatus
optat fieri
praelongos.*

Oppidum est in Sicilia, quod Sorinum
appellant. Hic nescio, quo infortunio,
quod incaute pedem posuisset, delapsus per
scalae gradus dextrum crus diffregit medium
quem ille casum non fortunae, sed divinae
menti adscripsit. Ecce, inquit, ecce divina
sancta, justa, & dulcis providentia amanti-
mi mei IESV. Saeviebat equidem dolor im-
manis in pede, nec minor in brachio lateris
sinistri, ut eum vel ferrea Bernardi patientia,
lethiferum arbitrata, cum inferorum tor-
mentis ex parte non dubitaverit comparare.
At sola Christi patientis memoria leniebat

crus.

crudelissimam doloris acerbitatem, *Benedictus sis, mi dulcis IESV* (scribit ipse ad Doctorem Cataldum Fimiam) quòd dolorum tuorum amarissimorum partem modicam promissisti degustandam: neque te latet, exoptasse me, ut hi cruciatus mei diu seruiant, quò tuò similior sacratissimos pedes tuos trabalibus clavis in cruce confixos eminus saltem imitari possim. Domine mi Catalde, sæpenumero penas mei *Dulcissimi IESV*, mente volutare, serò pensitare, & contemplari solebam; sed fateri necesse habeo, me illas non nisi per somnum intellexisse; nunc autem didici ex ijs, quæ patior, & passus sum &c. *Benedictus Deus, quòd nunc in modum crucis decussatim pugnent dolores, ex dextro scilicet cruce ad sinistrum brachium. Quid tibi amicorum optime videtur? nonne sat dives sum? Alij per tot terrarum mariumque spatia Peruanos ancie quærunt thesauros; ego sortem meam Sorcini in Sicilia inveni.*

§. XIII.

Porro quamvis ad prolixæ invalerudinis tormenta, non leve pondus quandoque adderet eorum, quibus infirmi cura incumbat, humana imbecillitas, dum sive diuturnitate molestiæ fracti, sive alijs distenti labora-

Molestias pro deliciis habet.

ba-

boribus lentius & cum tædio ministrant
 contrâ quàm & Superiorum voluntas & æ-
 groti necessitas postulabat; nihil tamen in-
 de turbatus, nullum edidit unquam commo-
 ti animi signum, pristinam semper præse-
 tulit hilaritatem, eosque potius miseratus
 duas agebat perbellè personas, & infirmis, &
 insignitè sancti. Neque id mirum; eò nam-
 que progressa erat Bernardi patientia, ut in-
 satiabili patiendi desiderio ardens gravissi-
 mos corporis animique cruciatus, jucundas
 vocaret molestias, suas delicias & thesauros
 amantis animi cupedias, amoris nutrimen-
 tum; quin & mortem ipsam diceret veri æ-
 moris vitam.

§. XIV.

Nondum confirmatis è morbo viribus ad egrotantes excurrit. Quoties autem breves inducias morbus fecisset, nondum confirmatis viribus, evocatus ad alios ægros, licet ægrè corpusculum traheret, promptissimè advolabat, quique antè claudicaverat, modò ut cervus ad fontes celeriter alacritèrque accurrebat: ita nunquam dolorum & incommodorum satum quærebat, unde flagrans patiendi studium novis laboribus pœnisque velut affuso oleo magis magisque accenderet. Ubi verò debilitati corporis cruciatus cessabant, ibi enim vero

Obsecrationes placidè perfert.

vero ingruebant majores animo obrecta-
torum procellæ, quæ Bernardo uberem to-
lerandi materiem subministrabant, Eas verò
non minùs fortiter tulit animi spinas, ho-
noris famæque lacerationes, quàm morbo-
rum lanienas. Nulla certè tam cruda erat
contumelia, quàm ipse non facillimè conco-
queret.

§. XV.

Invitatus in una Italiæ civitatum ad
solemnem disputationem, peracutis doctis-
que argumentis more suo acriter urgebat ^{Contume-}
adversarios. Hi, quòd injectos rationum ^{liis hilaria}
laqueos exire non possent, litterariâ pugnâ ^{per abfor-}
in furorem versâ stomachum omnem male-
dictis æstuantem in Bernardum, velut homi-
nem bardum, stolidumque caput effuderunt.
Et ille, ceu ventum pulsâssent, nihil offensus,
magnâ amoris significatione explicatâ fron-
te, & ridenti ore hilariter injuriam tulit: im-
mò etiam in discessu eximiâ comitate se per-
humanum exhibuit, gratiam pro contume-
lia relaturus.

Sæpe etiam domi excelsa Bernardi vir-
tus ad Lydium patientiæ lapidem fuit ex-
plorata, non immeritò habenda pro adulte-
rina, nisi pariendo genuinam se probâsser.
Et

Et verò tam inusitati motus animi res supra consuetum naturæ ordinem pariter magnas non rarò in Bernardum procellas excitabant, ut tota vivendi ratio, quam Bernardus præferebat, sano sanctoque prudentum iudicio acrioribus experimentis perpendenda esset: quæ tamen ille generosè non minus, quàm avidè, & amplexus est, & sustulit triumphans. qua de re supra prolixè diximus: placuit tamen huic loco nonnulla reservare.

§. XVI.

*Acerbè reprehensus
blandè respondet.*

Commendaverat Provinciæ Moderatorum Claudius Societati Præpositus Generalis, ut Bernardo in Siciliam reduci pro eo, quod merebatur illius perspecta integritas, & excellens virtus, quandocunque is ad Dei gloriam fore iudicaverit, socium, & domo exeundi potestatem daret. Hac frater facultate tam amplâ Rectorem adit, copiamque prodeundi pro animorum bono demissè rogat. Ille experiendæ patientiæ causâ, & an obtemperandi studium cum zelo conjunctum foret, exploraturus, negat egrediendi domo licentiam, verbisque ad severitatem compositis objurgat, ceu hominem inquietum, qui & Superioribus sit importunus, & auditoribus gravis, excursionem

me

mediteretur, quando à solitis exercitijs quiescendum : nec tempus modò esse, nec forum fore, qui comitari velit, nisi pro imperio iussus. Ad quæ Bernardus permodè sibi in animo non esse, ullius quietem turbare ; sed potiùs omnium commodis servire. sic effatus tacuit, totaque die domi lubens hæsit, eoque pacto magnam in Præfatis animo consummatæ virtutis opinionem impressit.

§. XVII.

Aliàs quoque evocatus ad rem divinæ gloriæ incremento præclare gerendam, cum ad horam prandij nullâ suâ culpâ domi non comparuisset, iussit Rector, ut redeunti eâ die prandium negaretur. Id ubi Pater famelicus fessûsque domum reversus ex alijs didicit, innubi vultu mentèque ad cubiculum Ministri se contulit : ibi admirandâ demissione in morem mendicabuli, vel catelli fores modestè pulsavit, & duo tantùm verba, *Bernardus esurit*, tam diu tamque patienter ingeminare perseveravit, donec edulij quidquam, prandioli vicem reficiendis viribus impetraverit ; quo insigni patientiæ documento cunctis, uti aliàs semper, etiam tunc fuit admirationi & exemplo.

Cer.

*Sine culpa
castigatus
severitatè
patièdo
vincit.*

*Patientia
Speculum.*

Certè Præsides, ut Patres, Fratresq; ex-
mularent ad ferenda fortiter, quęcunq; adver-
sa evenissent, Bernardū perfectę tolerantie
ideā alijs imitandā proponere solebāt. Quod

*Ægrè in
corpore, a-
grius ha-
bet in mē-
te.*

*Non tamen
sine celestis
solatii tē-
peramento.*

si verò nemo erat, qui foris Bernardo ægre
faceret, Deus voluit, ut intus illi esset ægre-
rimè, & arcani lacefferent mentem laniata
adeò quandoque sævi, ut audirus sit dicens,
se piaculares ignes optione data electurum,
præ illis, quibus angebatur in animo, cor-
mentis; interea tamen divina solatia tam
cumulatè misceri, ut una guttula ro-
tum amaritudinis mare sibi dulce reddat: te-
jus rei testes esse lacrimas in sacro
suaviter largęque fu-
sus.

